18th–20th-century buildings were found, began to be excavated (Figs. 1–5). The original surface, which dates to the early 17th century, was undeveloped. Fill layers, which had been created in filling the Dangė riverbed, were recorded beside Didžioji vandens Street. In all, 3189 17th–early 20th-century finds were catalogued during the investigation.

Ignas Sadauskas

Bangų gatvė 3, 5A

2017 m. atlikti žvalgomieji tyrimai Klaipėdoje, Bangų g. 3 ir 5A sklypuose, kur ištirti 3x2, 3x3 m ir 3 2x2 m dydžio šurfai – iš viso 27 m^2 dydžio bendras plotas, bei žvalgyta 28 m ilgio lietaus nuotekų trasos atkarpa (1 pav.). Tyrimų vieta yra susijusi su netoliese buvusia gyvenviete ir buvusiais gynybiniais įtvirtinimais. Šalia teritorijos, kurioje atlikti archeologiniai tyrimai, yra buvusi Malūnų kalno gyvenvietė. Malūnų kalno sodybos užėmė dabartinės Bangų gatvės Š pusę ir Gluosnių gatvę. XVII a. ten buvo nemažai sodybų (Tatoris J., *Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 m.*, V., 1994, p. 51, 92, 175).

Į Š ir ŠV nuo tyrimų vietos 1627–1629 m. buvo supilti bastionai, o išorinėje jų pusėje iškasti grioviai. Pylimų aukštis siekė apie 3,5 m, į griovius buvo nukreiptas Danės upės vanduo. XVII a. paskutiniame dešimtmetyje, vadovaujant kapitonui inžinieriui Rene Carraccioli Nicastre, miesto įtvirtinimai vėl buvo rekonstruojami, tobulinami. Darbai vyko ir XVIII a. Nuo 1770 m. iš pradžių ravelinus, o vėliau ir pylimus pradėta nuomoti ir pardavinėti pirkliams bei miestiečiams. XIX a. I pusėje grioviuose leista apsistoti ir žiemoti nedideliems laivams (Tatoris J., *Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 m.*, V., 1994, p. 162,

1 pav. Tirtų šurfų situacijos planas: 1 – šurfo vieta; 2 – lietaus nuotekų trasa. I. Sadausko brėž.

Fig. 1. Situation plan of the excavated test pits: 1 – test pit location; 2 – surface water drain route.

2 pav. Šurfe 3 fiksuotas kultūrinis sluoksnis su XVIII a. – XIX a. pradžios radiniais iš R. I. Sadausko nuotr.

Fig. 2. The cultural layer with 18th–early 19th-century finds recorded in test pit 3, as seen from the E.

163). Šiuo metu sklypai yra dengti asfaltu, naudojami kaip automobilių stovėjimo aikštelė.

Atlikti archeologiniai tyrimai parodė, jog žemės paviršius tyrimų vietoje yra suformuotas dirbtinai sukeliant žemės paviršių. Tyrimų metu lietaus nuotekų trasoje bei šurfo 1 vietoje fiksuoti 2,6–2,9 m storio permaišyti supiltiniai sluoksniai, datuojami XIX a. – XX a. pradžia. Pagal 1784 m. planą, čia galėjo būti gynybinis griovys, kuris XIX a. buvo užpiltas, o žemės paviršiaus reljefas išlygintas. Likusiuose šurfuose supiltiniai sluoksniai yra vidutiniškai 0,9–1,5 m storio. Po jais šurfuose 2 ir 4 fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis, galbūt XIX a. pradžios žemės paviršius. Giliau fiksuotas priemolis ir tik šurfe 4, 2,7 m gylyje pasiektas įžemis. Šurfo 5 vietoje po supiltiniais sluoksniais 1,5 m gylyje fiksuoti permaišyti žemės sluoksniai su plytgaliais, datuojami XX a. Šie sluoksniai tęsėsi iki 2,6 m gylio. Giliau fiksuotas 40 cm storio maišytas šlyno sluoksnis. Po juo 2,9 m gylyje atidengtas juosvos spalvos žemės sluoksnis be radinių, galbūt datuojamas XIX a. Šurfo vietoje įsigilinta iki 3,2 m.

Archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis aptiktas šurfe 3, kuriame iki 90 cm gylio fiksuotas niveliacinis smulkaus žvyro sluoksnis. Giliau fiksuotas apie 50 cm storio maišytas melsvos spalvos priemolio su žemėmis sluoksnis. Po juo atidengtas 90 cm storio durpingas juodos spalvos žemės sluoksnis su XVIII a. – XIX a. pradžia datuojama keramika, kaolino pypkių kotelių fragmentais. Po juo 2,45 m gylyje fiksuotas įžemis – melsvas šlynas. Šurfo vietoje įsigilinta iki 2,6 m (2 pav.).

Tyrimų metu surinkta 11 inventorinių radinių. Radiniai perduoti į MLIM.

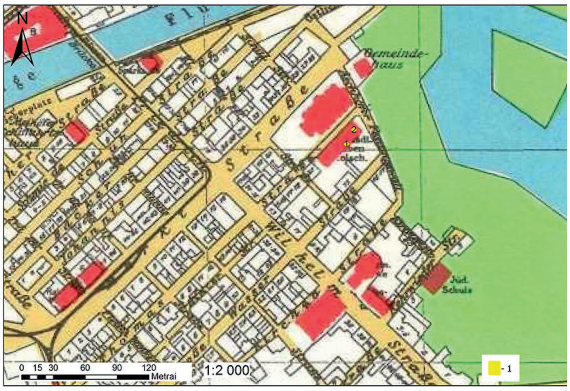

1 pav. Ištirti šurfai, pažymėti 1923 m. Klaipėdos miesto plane: 1 – šurfo vieta. I. Sadausko brėž.

Fig. 1. The excavated test pits marked in a 1923 plan of the city of Klaipėda: 1 – test pit location.

Bangų St. 3, 5A

In 2017, a field evaluation was conducted on the plots at Bangų St. 3 and 5A, Klaipėda, where a 3 x 2, a 3 x 3, and three 2 x 2 m test pits (a total of 27 m^2) were excavated and a 28 m segment of the surface water drain route was surveyed (Fig. 1). The possible site of a former defence ditch was recorded during the investigation and an 18th–early 19th-century cultural layer discovered (Fig. 2).

Ignas Sadauskas

Tomo gatvė 26, 28

2017 m. atlikti žvalgomieji tyrimai Klaipėdoje, Tomo g. 26 ir 28 sklypuose, kuriuose ištirti du 2x2 m dydžio šurfai, iš viso 8 m^2 plotas. Remiantis kartografiniais dokumentais (1 pav.) ir J. Tatoriu, šiuose sklypuose yra stovėjusi mokykla. XVIII a. pradžioje Jonų bažnyčią perkėlus į Turgaus gatvę, prie Tomo gatvės pastatytas nemažas pastatas mokyklai. Jis buvo stačiakampio plano, dviaukštis. Ant mokyklos fasado buvo užrašas „Schola Memeliensis“ ir lotyniškas posakis. Ši mokykla sudegė per 1854 m. gaisrą, vėliau atstatyta, bet sugriauta